

«БалхашПолиметалл» ЖШС» Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіру зауытының технологиялық желісін жаңғырту» жұмыс жобасына арналған ықтимал әсерлер жобасы бойынша

**Ашық жиналыстар арқылы өткізілетін қоғамдық тыңдаулар
Хаттамасы.**

1. Аумағында қызмет жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал етілетін әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) жергілікті атқарушы ұйымның атауы: "Шымкент қаласы Еңбекші ауданы әкімінің аппараты" ММ.

2. Қоғамдық тыңдаулар тақырыбы: «БалхашПолиметалл» ЖШС «Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіру зауытының технологиялық желісін жаңғырту» туралы.

3. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындғы уәкілетті органның немесе облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының атауы: "Шымкент қаласының жайлы қалалық ортаны дамыту басқармасы" ММ.

4. Көзделіп отырған қызметтің орналасқан жері: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы.

5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне қатысы бар барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы.

6. Көзделіп отырған қызмет бастамашысының деректемелері және байланыс деректері: «БалхашПолиметалл» ЖШС «Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіру зауыты.

Тел. +77477328144

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді әзірлеушілердің немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау бойынша сырттан тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері: «Tumar Construction Group» ЖШС, Шымкент қаласы, Майтөбе көшесі, 214. Тел. +77767417047

8. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күн, уақыт, орын (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысы өткізілетін күн (күндер) және уақыт): тіркеу басталатын күн, уақыт 03.11.2023ж., сағ.: 16:00, қоғамдық тыңдаулардың басталатын уақыт 03.11.2023ж., сағ.: 16:00, тыңдаулар өткізілетін орынның толық және нақты мекенжайы: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл»

9. Көзделіп отырған қызметтің бастамашысы жіберген сұрату хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы әкімшілік-аумақтық бірліктердің жергілікті атқарушы органдары ұсынған жауап хаттың көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

1-қосымша

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

2-қосымша

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде мынадай тәсілдермен таратылады:

Жоба бойынша құжаттамалар <https://ecoportal.kz/> Бірыңғай экологиялық порталда 25.09.2023ж. жарияланған және жергілікті атқарушы органның сайтында жарияланымдар бөлімінде www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar 27.09.2023ж. жарияланған.

Бұқаралық ақпарат құралдары: «Айғақ» республикалық газетінің 2023 жылғы 27 қыркүйекте жарық көрген №39 басылымында хабарландыру мәтіні басылып шыққан, 2023 жылдың қыркүйек айының 25-26 күндері «Айғақ» телеарнасынан жүгіртпе жолы арқылы берілген.

Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Толстого көшесі, 119. "Шымкент қаласы Еңбекші ауданы әкімінің аппараты ММ, хабарландыру тақташасында ілінген.

3-қосымша

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері: қоғамдық тыңдауларға қатысушы 12 адамның ішінен қатысушылардың барлығы Дуйсенбай Русланды қоғамдық тыңдаудың хатшысы ретінде бірауыздан таңдауды қолдады, оның ішінде: қолдайтындар саны - 12, қарсы болғандар - 0, қалыс қалғандар - 0.

Қоғамдық тыңдауларға қатысушы 12 адамның барлығы бірауыздан қоғамдық тыңдаудың Регламентін бекітті, оның ішінде: қолдайтындар саны - 12, қарсы болғандар - 0, қалыс қалғандар - 0.

Қоғамдық тыңдаулар бірауыздан өткізілді деп танылды, қоғамдық тыңдауларға Қазақстан Республикасының 12 азаматы қатысты, оның ішінде тұрғындар саны 5, «БалхашПолиметалл» ЖШС 3 өкілі, қоғамдық тыңдаулардың хатшысы мен төрағасы және Шымкент қаласы бойынша

экология департаменті Экологиялық реттеу бөлімінің басшысы. Қоғамдық тыңдауларға қатысқан қатысушылардың барлығы жобаның іске асыруға дауыс берді, оның ішінде: қолдайтындар саны – 12, қарсы болғандар – 0, қалыс қалғандар - 0.

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер: «Tumar Construction Group» ЖШС, Шымкент қаласы, Майтөбе көшесі, 214.

Тел. +77767417047. Дуйсенбай Руслан.

Баяндама тақырыбы: «БалхашПолиметалл» ЖШС «Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіру зауытының технологиялық желісін жаңғырту» туралы есеп жоспары.

14. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасының ажырамас бөлігі болып табылатын және қоғамдық тыңдаулар өткізілгенге дейін және өткізу кезінде келіп түскен барлық ескертулер мен ұсыныстарды қамтитын жиынтық кесте. Қоғамдық тыңдаулар нысанасымен анық байланысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар "қоғамдық тыңдаулар нысанасына қатысы жоқ" деген белгісі бар кестеге енгізіледі. (төменде көрсетілген)

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың қаралып отырған құжаттар мен тыңдалған баяндамалардың толықтылығы мен түсіну үшін жеңілдігі тұрғысынан алғандағы сапасы жөніндегі пікірі, оларды жақсарту бойынша ұсынымдары (төменде көрсетілген):

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына сот тәртібімен шағым жасауға болады.

16. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:

Шығажолдосов Мухамед Мухомедович 03.11.2023ж.
(өкілі болып табылатын ұйымның атауы, аты-жөні және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, қолы, күні)

17. Қоғамдық тыңдаулардың хатшысы:

Дуйсенбай Руслан Нобалауұлы 03.11.2023ж.
(өкілі болып табылатын ұйымның атауы, аты-жөні және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, қолы, күні)

Қоғамдық тыңдаулар өткізілгенге дейін және оның барысында алынған ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі

№ п/п	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертпе (алынып тасталған ескерту немесе ұсыныс)
Қоғамдық тыңдауларды өткізу кезінде келіп түскен ескертулер мен ұсыныстар			
1	Жанысбаев Т, жергілікті тұрғын: - Жоспарланып отырған цехтың балқыту учаскесінде қосымша жабдық яғни шағын шахта пеші қанша уақытта орнатылады?	Дуйсенбай Р., эколог, «Tumar Construction Group» ЖШС ның өкілі; -Жоспарланып отырған қызмет пирометаллургиялық цехтың балқыту учаскесінде орнатылатын шағын шахта пеші 3 айдың көлемінде жүзеге асады,оның 1айы дайындық кезеңі болады.	алынып тасталды
2	Суанов Н,жергілікті тұрғын: -Жалпы судың толыққанды шығындылары қайда кетіп жатыр?	Дуйсенбай Р., эколог: Осы жобада шаруашалық-тұрмыстық қолданыстағы ішкі кәріз жүйесі бойынша жылына 1125м3 мөлшеріндегі сарқынды сулар қолданыстағы септикке төгіліп,кейінен кәсіпорында пайда болған сарқынды сулар бетондалған қағбаға төгіліп,ағынды суларды қалалық тазарту құрылыстарына әкетеді.Жалпы өндірісте пайдалынатын сулар қайта айналымға түсіп отырады.	алынып тасталды
3	Диханбаев., жергілікті тұрғын: Жұмыс жүйесіндегі қалдықтар яғни құрамында мышяк бар кек қайда тасталынады?	Дуйсенбай Р., эколог:Құрамында мышяк бар кек «Glometech» ЖСШ-мен шарт бойынша Шымкент қаласының оңтүстік -батыс бөлігінде Шымкент қаласы – «Шымкент»МҰТПС автожолының бойында	алынып тасталды

		орналасқан құрамында мышьяк бар кек көму полигонына арнайы көлікпен әкетеді.	
4	Әдалиев О, жергілікті тұрғын: Жоспарланып отырған жұмыстың барысындағы жаңадан орнатылатын шағын пештің жұмыс барысында шығатын түтін мұржасының шығу жоспары қалай болады?	Дуйсенбай Р., эколог:..Орнатылатын түтін сорғыш газдарды шахта пешінің газ құбырлары жүйесі арқылы күкіртті ангидридті кәдеге жарату қондырғысына айдауға арналған,мұнда әк сұйықтығын жоғарыдан төменге қарай бүрку арқылы газдар бейтараптандырылады.	алынып тасталды
5	Сатенов Б. Шымкент қаласы бойынша Экология департаменті ЭР бөлімінің басшысы: 1. По новому отчету указывается, что выбросы от новый котельный выбрасывается в том же источник-трубу, в которую выбрасывается от шахтной печи и УУСА? 2. Не описана технология очистки выбросов от сушильного барабана в циклонах и рукавных фильтрах, не указаны номер источников выброса? 3. Очередность работы шахтных печей (одновременно или очередное), производительность новый печи не указано. 4. Порядок гранулированная шлака водой указать подробно? 5. В процессе брикетирования указать установку новый брикет машины или указать цель установка новый брикет машины? 6. В описании исправить разночтении по раствору от фильтр-пресса по выпуску цинкового кека, указать куда конкретно уходит раствор на голову процесса или на извещение мышьяк содержащий кека 7. Для чего используется пар от котельной?	Дуйсенбай Р., эколог: Қоғамдық тыңдалымға дейінгі және қоғамдық тыңдалым үстінде келіп түскен ескертулер мен ұсыныстарды толықтай қабылдап. Жобаға түзетулер мен өзгерістер енгізіліп тиісті мемлекеттік мекемелерге жолданатын болады.	алынып тасталды

Приложение 3.1.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 23462517001, Дата: 25/09/2023

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Проведение оценки воздействия на окружающую среду (в том числе сопровождаемой оценкой трансграничных воздействий)

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: (ул. Капал Батыра, дом 30, индустриальная зона «Онтустик».)

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания: Завод по производству цветных металлов расположен в восточной части г. Шымкент по ул. Капал батыра, Индустриальная зона Онтустик, уч.30. Кадастровый номер земельного участка 22-329-039-252. Площадь участка составляет 0,8708 га, целевое назначение земельного участка - под проектирование и строительство арматурного завода, складских и офисных помещений. Объект граничит с восточной стороны – с внутриквартальной автодорогой, а остальных сторон – с предприятиями Индустриальной зоны. Ближайшая жилая застройка расположена: с севера - на расстоянии 2000 м, с востока - на расстоянии 1300 м, с юга – на расстоянии 1300 м, с запада – на расстоянии 5000 м. Выбор места обоснован расположением существующего производства.

Предмет общественных слушаний: ОТЧЕТ О ВОЗМОЖНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЯХ РАБОЧИЙ ПРОЕКТ «Модернизация технологической линии завода по производству цветных металлов, расположенного по адресу: Республика Казахстан, г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал Батыра, дом 30, промзона "Онтустик"»

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: г.Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал батыра, Индустриальная зона Онтустик, участок 30. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл», 03/11/2023 1600

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:

Айгак, Айгак

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

г. Шымкент, Енбекшинский район, улица Толстого, 119.

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»

ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ "БАЛХАШПОЛИМЕТАЛЛ" (БИН 140340015918),

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

**Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов
административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных
слушаний**

исходящий номер: 23462517001, Дата: 25/09/2023

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №23462517001, от 25/09/2023 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету ОТЧЕТ О ВОЗМОЖНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЯХ РАБОЧИЙ ПРОЕКТ «Модернизация технологической линии завода по производству цветных металлов, расположенного по адресу: Республика Казахстан, г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал Батыра, дом 30, промзона "Онтустик"», в предлагаемую Вами 03/11/2023 16:00, г.Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал батыра, Индустриальная зона Онтустик, участок 30, конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл»(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»
ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ "БАЛХАШПОЛИМЕТАЛЛ" (БИН: 140340015918), 87767417047, alau-service@mail.ru, Руслан Дуйсенбай приглашает вас на запланированную конференцию: Zoom. Подключиться к конференции Zoom <https://us04web.zoom.us/j/78231548133?pwd=CbQlghacgaAW8xAcERVzbWhVLHg9EX.1> Идентификатор конференции: 782 3154 8133 Код доступа: 40417

Представитель: Дуйсенбай Руслан

Составитель отчета о возможных воздействиях: Дуйсенбай Руслан

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

**Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тізімі: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30
үй. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл»**

(қоғамдық тыңдаудың басталуы 2023 жылғы 03 қарашада сағат 16.00-де)

№	Ф.И.О. участника\ Қатысушының Т.А.Ә.	Место проведения\ Өткізу орны	Категория участника общественных слушаний\ Қоғамдық тыңдауларға қатысушы санаты	ИИН участника и № удостоверения личности\ Қатысушының ЖСН және жеке куәлігінің №	Электронный адрес для получения протокола общественных слушаний\Қоғамдық тыңдаулар хаттамасын алу үшін электрондық мекенжай	Контактный номер телефона\Байланыс телефон нөмірі	Подпись\қолы
1	Хасанов Р.	Қапал-Батыр 30	директор			87781664531	
2	Жанысбаев Т.	Қапал-Батыр 30	ауыл тұрғыны			87751961190	
3	Диханбаев Б.	Қапал-Батыр 30	ауыл тұрғыны			87013947243	
4	Суанов Н.	Қапал-Батыр 30	ауыл тұрғыны			87058440856	
5	Әдалиев О.	Қапал-Батыр 30	ауыл тұрғыны			87013404083	
6	Әліхан Н.	Қапал-Батыр 30.	ауыл тұрғыны			87058058946	
7	Сатенов Б.	Қапал-Батыр 30	Шымкент қаласы бойынша экология департаменті			87711445190	
8	Мусабай Е.	Қапал-Батыр 30	Шымкент қаласының ҚЖОДБ бас маманы			87760010579	
9	Хасанов А.	Қапал-Батыр 30	юрист			87024434020	
10	Ахатаев Н.	Қапал-Батыр 30	қызметкер			87711509324	
11	Манап А.	Қапал-Батыр 30	ЖШС «Tumar Construction Group» ЖШС өкілі			87071969595	
12	Дуйсенбай Р.	Қапал-Батыр 30	эколог, «Tumar Construction Group» ЖШС			87767417047	

**Список участников общественных слушаний: г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал батыра,
Индустриальная зона Онтустик, участок 30. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл»
(начало общественных слушаний 03 ноября 2023 года в 16:00 часов)**

№	Ф.И.О. участника\ Қатысушының Т.А.Ә.	Место проведения\ Өткізу орны	Категория участника общественных слушаний\ Қоғамдық тыңдауларға қатысушы санаты	ИИН участника и № удостоверения личности\ Қатысушының ЖСН және жеке куәлігінің №	Электронный адрес для получения протокола общественных слушаний\Қоғамдық тыңдаулар хаттамасын алу үшін электрондық мекенжай	Контактный номер телефона\Байланыс телефон нөмірі	Подпись\қолы
1	Хасанов Р.С.	Капал-Батразо	Директор	731020300688		87781664531	
2	Жансаяқов Б.	Бадам 2	Тұрғын	87751961190		87751961190	
3	Дихамбаев	Бадам 2	Тұрғын	87013947243		87013947243	
4	Султанов	Набайбулла	Тұрғын	462201800808		87058440855	
5	Трапезев	Омарали	Тұрғын	711203300420		87013404083	
6	Б.Самалов		Сейсенбай			87711445190	
7			делартамента				
8	Мусабаев Э.		Шымкент қаласы ЖҚОДБ			87760090579	
9			Бас маман				
10	Хасанов Р.С.		ИИИ	8-707-443-4600			
11	Ахатаев						
12	Діхан Н.		Тұрғын	87058058946			
13	Моман А.		ТОО "Tumar Construction Group" Әкімі			87071969595	
14	Дүйсенбай Р.		И.Аманжол ТОО "Tumar Construction Group"			87767417047	

2023 жылғы 23 қыркүйек пен 8 қазан аралығында Қытайдың Ханчжоу қаласында XIX жазғы Азия ойындары өтуде. Осы аралықта сары құрлықтағы 45 елдің 15 мыңнан астам өкілі 40 спорт түрінен 481 медаль жиынтығын сарапқа салды. Ойындардың ашылу рәсімі 23 қыркүйекте 80 мың адамға арналған «Үлкен лотос» деп

аталатын олимпиадалық спорт түрлерінің орталық стадионында өтті.

Азиада-2023 ашылу салтанатына ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин, сондай-ақ ҚР Туризм және спорт министрі Ермек Маржықпаев, Азияның ондаған елдерінен шақырылған көшбасшылар мен лауазымды тұлғалар қатысты. Ашылу салтанатында театрландырылған қойылымдар, цифрлы отшашу және Азия ойындарының алауын жағу рәсімі мен командалардың шеруі болды. Қазақстан құрамасының сапында бокстан әлем чемпионы Асланбек Шымбергенов және жеңіл атлетикадан әлем чемпионатының қола

жүлдегері Надежда Дубовицкая Мемлекеттік Туды көтеріп шықты.

Қазақстан Ханчжоудағы Азиадаға Қазақстаннан спорттың 30 түрінен 524 спортшы (262 ер және 262 әйел) қатысуда. Оның 27-сі олимпиадалық бағдарламаға, қалған 3-і олимпиадалық емес спорт түрлерінен сынға түседі. Сонымен қатар, алдағы жарыстарда 8 спорт түрінен: бокс, садақ ату, қазіргі бессайыс, жүзу, брейкинг, көгалдағы хоккей, теннис және жеңіл атлетика бойынша Париж Олимпиадасына лицензиялар ойналады.

Сондай-ақ, спорттың 4 түрінен: таеквондо, дзюдо, триатлон, бадминтоннан рейтингтік ұпайлар сарапқа салынууда.

Айта кетейік, Азия ойындары- Азиада деп те аталады - Азия Олимпиадалық кеңесінің (АОК) басқаруымен Азия құрлығының спортшылары арасында 4 жылда бір рет өтетін кешенді спорттық жарыс.

Халықаралық Олимпиада комитетімен ресми түрде континенттік ойындар ретінде танылған. Қазақстан 1994 жылдан бері Азия ойындарына сегізінші рет қатысады. Дүбірлі доданың алғашқы

АЗИАДА - 2023

күні Қазақстандық спортшы Елена Потапенко Ханчжоуда өтіп жатқан Азия ойындарында әйелдер арасындағы қазіргі бессайыстан жеке жарыста 5-ші орынды иеленді. Осылайша ол келесі жылы өтетін Париж Олимпиадасында өнер көрсетуге мүмкіндік алды. Ал, дзюдошы Абиба Абужақынова Ханчжоуда өткен Азия ойындарында Қазақстан командасына 48 келіге дейінгі салмақта күміс жүлдегер атанды.

«Осы медальді жан құрбыма арнаймын. Жақында ғана қыркы өткен, соған қатысып осында келдім. Онымен интернатта бірге оқығанбыз», - деді Абиба Абужақынова.

Ойынның екінші күні ерлер арасындағы жарыстың қорытындысы бойынша Георгий Борода-Дудочкин Париждегі Олимпиадаға екінші жолдманы жеңіп алды.

Дзюдодан сондай-ақ, Магжан Шамшадин Ханчжоуда өткен Азия ойындарында қола медаль жеңіп алды.

Жарыстың үшінші күні Қазақстан қоржынына тағы да екі қола медаль түсті. Дзю-

додан Э.Курбонова мен А.Жұбаназар жеңіс тұғырының үшінші орнына жайғасып көк туымызды көкте желбіретті. Сондай-ақ, ерлер арасындағы «25m rapid fire» жаттығуында НИКИТА ЧИРЮКИН (Шымкент қаласы) қола медаль жеңіп алды, Қытай спортшылары алтын және күміс медаль иеленді!

Спорттық атудан құрама сапында 33 спортшы ел намысын қорғауда. Спортшылар өз шеберліктерін 30 жаттығу бойынша (жеке, командалық және аралас микс сынақ) көрсетеді.

Айта кетейік, құрлықтық жарыстар 23 қыркүйек пен 2 қазан аралығында Қытайдың Ханчжоу қаласында басталды, азиялық контингенттің 45 елінен 13 000-нан астам спортшы қатысуда!

Отандастарымызға жеңіс тұғырынан көрінуе тілек білдіреміз.

**Арайлым
ӘДІЛХАНҚЫЗЫ.**

ҮКІМЕТТЕ МАҚТА САЛАСЫН ДАМУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ҚАРАЛДЫ

Вице-премьер Серік Жұмангариннің төрағалығымен Түркістан облысының әкімдігінің өкілдері мен мақта өсірушілері, мемлекеттік органдардың, «Бәйтерек» холдингінің, ҚТЖ ұлттық компаниясының басшылары мақта саласын дамыту перспективалары мен қолдау мүмкіндіктерін талқылады.

Түркістан облысы еліміздің мақта өсіретін жалғыз өңірі болып табылады. Түркістан облысы әкімдігінің мәліметінше, бұл салада 70 мыңға жуық диқан жұмыс істейді. 2022 жылы 362 мың тонна мақта жиналды, биыл 300 мың тонна деңгейінде күтілуде. Жаппай егін жинау науқаны қыркүйектің үшінші онкүндігінде басталады.

«Өткен жылдан бастап бұл сала жағымсыз сыртқы факторлардың қатты қысымына ұшырады. Бұл — экспортқа мақта жеткізудің бұрынғы логистикалық тізбегінің бұзылуы, шетелдік трейдерлер тарапынан қазақстандық шикізатқа сұраныстың төмендігі, биржада шикізаттың төмен бағасы», — деп хабарлады Түркістан облысы әкімінің

орынбасары Ермек Кенжеханұлы.

Аймақ әкімдігі мақта-тоқыма кластерін салу жобасын әзірледі. Ол толық іске асырылған жағдайда өңірде 75 зауыт, кәсіпорын және фабрика салу есебінен 9 мақта тоқыма кластері құрылатын болады.

Елде тоқыма, тігін өнеркәсібімен қатар жергілікті тұқым шаруашылығын дамыту да мақта саласын толыққанды дамыту үшін қажет. Жергілікті тұқым шаруашылықтары мақта өсірушілердің қажеттіліктерінің тек 55%-ын тұқыммен қамтамасыз етеді.

Ауыл шаруашылығы вице-министрі Амангали Бердалинның айтуынша, мақта шаруашылығы саласының мәселелері барлық мүдделі тараптардың қатысуымен түрлі диалог алаңдарында бірнеше рет талқыланды. Негізгі субсидиялардан басқа (минералды тыңайтқыштар, гербицидтер, тұқымдар, жеңілдетілген несиелер және т. б.) саланы қолдау бойынша шаралар қабылданады.

Бүгінде мақта тұқымын субсидиялау

нормативтерін арттыру мәселесі шешілу сатысында тұр. АШМ бұйрығының жобасы әзірленді, онда элиталық мақта тұқымдары бойынша нормативтерді қазіргі 300 мың теңгеден 653,1 мың теңгеге дейін көтеру көзделеді, бұл сапасы жоғары импорттық тұқымдардың қазіргі құнының 70%-ы.

Кеңес қорытындысы бойынша министрлікке Ауыл шаруашылығы дақылдарының селекциясы мен тұқым шаруашылығын дамыту жөніндегі кешенді жоспарда мақта шаруашылығының тұқым шаруашылығымен айналысуға қолдау көрсету жөніндегі іс-шараларды көздеу тапсырылды. Атап айтқанда, отандық тұқым өндірісін субсидиялауды 80%-ға дейін ұлғайту, түрік тұқымына ұқсас тұқым сапасының стандартын әзірлеу. Болашақта мемлекет қызметі белгіленген стандарттарға сәйкес келетін фермерлік шаруашылықтарға қолдау көрсететін болады.

Сонымен қатар өнімділікті арттырып, ылғалдың сақталуына оң әсер ететін мақта шаруашылығында топырақтың лазерлік жоспарлағышын пайдаланудың табыстылығын ескере отырып, А Қысқартылуына осы техниканы сатып алуға өтемақы үлесін ұлғайтуды қарастыру туралы шешім қабылданды.

Жомарт БЕГІМБЕТ.

БОС БІЛІМ ГРАНТТАРЫ ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі жазғы қабылдау науқанының қорытындысы бойынша конкурстық тағайындаудан кейін қалған бос гранттарды тағайындау жұмыстарын аяқтады.

Республикалық конкурс комиссиясының отырысы өтті. Гранттардың басым көпшілігі педагогикалық және инженерлік ғылымдар, сонымен қатар «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар», «Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика» салаларына бөлінді. Комиссия шешімімен 4000-нан астам талапкер мемлекеттік білім грантының иегері атанады.

Грант иегерлерінің тізімдері 2023 жылдың 28 қыркүйегінде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің ресми сайтында және https://t.me/gylm_jogary_bilim телеграм-каналында жарияланды.

Ал, грант сертификаттарын <https://certificate.testcenter.kz/> сілтемесі бойынша Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ұлттық тестілеу орталығының сайтынан жүктеп алуға болады.

Астана.

ҚАЙТАРЫМСЫЗ ГРАНТ БОЙЫНША КОМИССИЯ ОТЫРЫСЫ БАСТАЛДЫ

Мемлекеттік қайтарымсыз гранттың үшінші легінде «Business.enbek.kz» порталына жалпы саны 1780 азаматтан өтініш түскен. Бүгін үміткерлердің өтініштерін қарау жөніндегі комиссия отырысы басталды.

25 қыркүйектен 5 қазан аралығында өтеусіз қаражат алуға ниетті азаматтар өздерінің жаңа бизнес - жобаларын комиссия алдында қорғайтын болады. Қоғам белсенділері, БАҚ өкілдері, кәсіпкерлер мен қоғам бірлестіктерінің өкілдерінен құралған комиссияның әрбір мүшесі үміткердің кәсіпті меңгеру деңгейіне, бизнес-жобалардың әлеуметтік әлеуеті мен қаржылай өміршеңдігіне, бәсекеге қабілеттілігі мен жаңа жұмыс орындарын құруына қарай бағалайды. Комиссия шешімі үміткердің порталдағы жеке кабинетіне жіберіледі. Ашықтық пен жариялықты қамтамасыз ету мақсатында комиссия отырысы қалалық «Еңбек мобильділігі» орталығының инстаграм әлеуметтік желі парақшасында тікелей эфир арқылы көрсетілуде.

Жалпы, Шымкентте биыл әлеуметтік осал топты азаматтарға арналған 400 АЕК көлеміндегі грантты жалпы саны 447 адамға беру жоспарланған. Жыл басынан бері өткізілген бірінші және екінші лектің нәтижесінде 228 азамат грант иегері атанды. Бұл жолы 219 азаматқа грант беру жоспарланған. Қаражат шикізат пен материалдарды, техникаларды сатып алуға байланысты шығындарға жұмсалады.

Шымкент.

ХАБАРЛАНДЫРУ

1-ші сәуірден бастап «SMART» жалпы орта білім беретін мектебі жаңа 2023-2024 оқу жылына 1-ші сыныпқа оқушылар қабылдайды (қазақ, орыс тілінде оқыту).

Сыныпта 14-16 оқушыдан.

Байланыс телефондары:
87079694427, 87759005891,
87789798910, 87017373778 87071110959

ОБЪЯВЛЕНИЕ

С 1-го апреля на новый 2023-2024 учебный год общеобразовательная школа «SMART» объявляет набор учащихся в 1-ый класс (с казахским, русским языком обучения). Наполняемость в классе 14-16 учащихся.

Обращаться по телефону:
87079694427, 87759005891,
87789798910, 87017373778 87071110959

ХАБАРЛАНДЫРУ

«АЛЕАНА Сервис» ЖШС Түркістан облысы, Ордабасы ауданы, Қараспан а/о, Қараспан ауылы, 015 квартал, 1644 учаске мекенжайы бойынша орналасқан инсинератор пешіне арналған жоба бойынша І санаттағы объектіге әсер етуге рұқсат алу үшін материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Талқылау күні: 09.11.2023ж., сағат 15:00,

Талқылау өтетін орны: Түркістан облысы, Ордабасы ауданы, Қараспан а/о, Қараспан ауылы, Б. Шылмырзаев көшесі, №12.

Белгіленіп отырған қызметтің бастамашысы: «АЛЕАНА Сервис» ЖШС

Онлайн конференцияға сілтеме:

<https://uso4web.zoom.us/j/71202462867?pwd=MR9xXNImzzoV9eBorrVbGfS52xCuTH.1>

Конференция идентификаторы: 712 0246 2867, Кіру коды: 70717

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен осы сілтеме арқылы танысуга болады: <https://ecoportal.kz/>

Жобаны өзірлеуші: «АЛАУ Сервис К» ЖШС

эл.пошта: alau-servicek@mail.ru

Байланыс тел: 8(776) 7417047

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «АЛЕАНА Сервис» объявляет о проведении общественных слушаний в виде открытого собрания по материалам для получения разрешения на воздействие для объекта I категории по проекту «Печь инсинератор расположенного по адресу: Туркестанская область, Ордабасинский район, с.о.Караспан, с.Караспан, 015 квартал, участок 1644»

Дата обсуждения: 09.11.2023 г., 15:00,

Место обсуждения: Туркестанская область, Ордабасинский район, с/о Караспан, село Караспан, улица Б. Шылмырзаева, №12.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «АЛЕАНА Сервис» Ссылка на онлайн-конференцию:

<https://uso4web.zoom.us/j/71202462867?pwd=MR9xXNImzzoV9eBorrVbGfS52xCuTH.1>

Идентификатор конференции: 712 0246 2867,

Код доступа: 70717

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале: <https://ecoportal.kz/> Разработчик: ТОО «АЛАУ Сервис К» Адрес эл.почта: alau-servicek@mail.ru Контактный тел: 8 (776) 7417047

Сот актісін орындау үшін ұсыныстар жинау туралы

ХАБАРЛАНДЫРУ

Түркістан облысы атқарушылық округінің жеке сот орындаушысы Қ.Бекбаева, сот актісін мәжбүрлеп орындау мақсатында, мердігер ұйымның гимараттарды үшінші тұлғаның мүлкінен босату жөніндегі қызметтерінің ұсыныстарын жинауды жариялайды.

Атқарушылық іс жүргізу шеңберінде өндірістік жұмыстар жоспары және сметалық құжаттама өзірленді, онымен Түркістан облысы, Түлкібас ауданы, Тұрар Рысқұлов ауылы, Тұрар Рысқұлов көшесі

сі 225 мекенжайы бойынша ЖСО Қ.Бекбаевадан танысуга болады.

Басты шарттары: өндірістік жұмыстар жоспарына сәйкес жұмыс жасау;

мердігер ұйымның қызметінің ақысы әр кезеңнің жұмысы толық орындалып біткенсоң және қаржыландыру болған кезде төленеді.

Ұсыныстар 09.10.2023 жыл сағат 10:00 дейін қабылданады. Коммерциялық ұсынысты Wom.com@mail.ru электрондық поштаға жолдауыңызды сұранамын.

Анықтама телефоны 8 700 410 19 80

ОБЪЯВЛЕНИЕ

о сборе предложений для исполнения судебного акта

Частный судебный исполнитель Туркестанского исполнительного округа К.Бекбаева, с целью принудительного исполнения судебного акта, объявляет сбор предложений услуг подрядной организации по освобождению помещения от имущества третьего лица.

В рамках исполнительного производства разработаны план производственных работ и сметная документация с которым можно ознакомиться у ЧСИ К.Бекбаевой по адресу: Туркестанская область, Тюль-

кубасский район, село Турар Рыскулова улица Турар Рыскулова 225.

Основные условия: производить работы в соответствии с планом производственных работ и по заявке;

оплата услуг подрядной организации производится при полном выполнении работ каждого этапа и наличии финансирования.

Прием предложений осуществляется до 10 часов 00 минут 09.10.2023 года. Коммерческое предложение прошу направлять на электронную почту Wom.com@mail.ru

Телефон для справок 8 700 410 19 80

ХАБАРЛАНДЫРУ

«БалхашПолиметалл» ЖШС «Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіру зауытының технологиялық желісін жаңғырту» жұмыс жобасына арналған ықтимал әсерлер туралы есеп беру жобасы бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өткізілетінін хабарлайды.

Талқылау күні: 03.11.2023ж., сағат 16:00, Талқылау өтетін орны: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл» Белгіленіп отырған қызметтің бастамашысы: «БалхашПолиметалл» ЖШС

Онлайн конференцияға сілтеме: <https://uso4web.zoom.us/j/782-31548133?pwd=CbQLgbcagAW8xXNImzzoV9eBorrVbGfS52xCuTH.1>

Конференция идентификаторы: 782 3154 8133, Кіру коды: 40417

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен осы сілтеме арқылы танысуга болады: <https://ecoportal.kz/>

Жобаны өзірлеуші: «Tumar Construction Group» ЖШС эл.пошта: alau-servicek@mail.ru Байланыс тел: 8(776) 7417047

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «БалхашПолиметалл» объявляет о проведении общественных слушаний в виде открытого собрания по проекту отчета о возможных воздействиях на РАБОЧИЙ ПРОЕКТ «Модернизация технологической линии завода по производству цветных металлов, расположенного по адресу: Республика Казахстан, г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал Батыра, дом 30, пром-зона «Оңтүстік»

Дата обсуждения: 03.11.2023 г., 16:00, Место обсуждения: г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал батыра, Индустриальная зона Оңтүстік, участок 30. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл» Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Балхаш Полиметалл» Ссылка на онлайн-конференцию:

<https://uso4web.zoom.us/j/782-31548133?pwd=CbQLgbcagAW8xXNImzzoV9eBorrVbGfS52xCuTH.1>

Идентификатор конференции: 782 3154 8133, Код доступа: 40417

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале: <https://ecoportal.kz/>

Разработчик: ТОО «Tumar Construction Group» Адрес эл.почта: alau-servicek@mail.ru Контактный тел: 8 (776) 7417047

ПРОБАЦИЯ ҚЫЗМЕТІНІҢ
ЕСЕБІНДЕ ТҮРҒАН АЗАМАТТАРҒА АРНАЛҒАН
БОС ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫ ЖӘРМЕ КЕСІ ӨТТІ

«Еңбек күні» мерекесі қарсаңында Шымкент қаласы «Еңбек мобильділігі» орталығының Абай аудандық «Мансап» орталығында пробация қызметінің есебінде тұрған азаматтарға арналған бос жұмыс орындары жәрмеңкесі өтті.

Іс-шараға қаладағы 10 жұмыс беруші мекеме қатысып, ізденушілерге өндіріс және құрылыс салаларынан техникалық және жүргізуші, дөңкерлеуші-механик, электрик сынды 100-ден астам бос жұмыс орындарына шақырды. Қалалық «Еңбек мобильділігі» орталығының мамандары қосымша «Enbek.kz» сайтында тіркелген

1000-ға жуық жұмыс орнын ұсынды.

Пробациялық бақылауда жүрген азаматтарды қоғамға қайта бейімдеу және жұмыс орнымен қамтып, әлеуметтік қолдау көрсету аса маңызды. Сала мамандары бұл тұрғыда жұмыс орындарына жолдама беріп, қажет болған жағдайда жұмыс беруші мекемелермен қайта тілдесу ұйымдастыруды көздейді.

80-ге жуық ізденуші қатысқан шара нәтижесі бойынша 32 адамға жұмыс орындарына жолдама берілді. Қалғандары бойынша жұмыс беруші мекемелермен қосымша тілдесу жүргізілу жоспарлануда.

1000-НАН АСТАМ БАЛА ЖАТТЫҒАТЫН СПОРТ КЕШЕНІ АШЫЛДЫ

Бұқаралық спортпен халықтың шұғылдандуын арттыру, спорт саласының жандануына тұрақты жағдай жасау – Мемлекет басшысы жүктеген маңызды тапсырмалардың бірі.

Осы орайда, бүгін Қаратау ауданы аумағындағы Ша-

пырашты елді мекенінде жаңа “Sarybai” спорт кешені тұрғындардың игілігіне берілді.

Жергілікті меценат, белгілі спортшы М.Қыпшақбаевтың бастамасымен құрылысы бастау алған спорт кешенінде спорттың бес

түрі бойынша арнайы залдар қарастырылған. Жалпы 1000-нан астам баланы қамтуға жабдықталған кешенде арнайы сала бапкерлері өз қызметтеріне кірісті. Құрылтайшылар тарапынан қызметкерлерді жұмыспен, қатысушыларды арнайы спорт киімдері, құралдарымен қамту мүмкіндіктері толық қаралған.

Алдағы уақытта аудан аумағындағы шалғай елді мекендерде де ауқымды спорт нысандары ашылатын болады.

«Айғақ» республикалық газеті мен «Айғақ» телеарнасының ұжымы Ұлтай облысының тумасы, қоғам қайраткері,

Серік Мәкенұлы ТӨРЕГЕЛДИННІҢ қайтыс болуына байланысты отбасы мен туған — туыстарының қайғысына ортақтасыу отырып, көңіл айтады

160000, Қазақстан Республикасы,
Шымкент қ., Ғ.Ильяев к-сі, 29
Тел: 8 (7252) 213-611, факс: 300-725.

«Айғақ» Телерадиокомпания»
Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
E-mail: aigak@mail.ru

БИН 021040005581
KZ8894815KZT22031186
БИК EURKZKA
"Еуразиялық Банк" АҚ

«27» 09. 2023 г.

№ 245

Шымкент қаласы

ЭФИРЛІК АНЫҚТАМА

2023 жылдың қыркүйек айының 25-26-ы күндері «Айғақ» телеарнасынан «БалхашПолиметалл» ЖШС «Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіру зауытының технологиялық желісін жаңғырту» жұмыс жобасына арналған ықтимал әсерлер туралы есеп беру жобасы бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өткізілетінін хабарлайды.

Талқылау күні: 03.11.2023ж., сағат 16:00, Талқылау өтетін орны: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл». Белгіленіп отырған қызметтің бастамашысы: «БалхашПолиметалл» ЖШС Онлайн конференцияға сілтеме: <https://us04web.zoom.us/j/78231548133?pwd=CbQLgbacgaAW8xAaERVzbWhVLHg9EX.1>

Конференция идентификаторы: 782 3154 8133, Кіру коды: 40417. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен осы сілтеме арқылы танысуға болады: <https://ecoportal.kz/>. Жобаны әзірлеуші: «Tumar Construction Group» ЖШС эл.пошта: alau-servicek@mail.ru. Байланыс тел: 8(776) 7417047

ТОО "БалхашПолиметалл" объявляет о проведении общественных слушаний в виде открытого собрания по проекту отчета о возможных воздействиях на РАБОЧИЙ ПРОЕКТ «Модернизация технологической линии завода по производству цветных металлов, расположенного по адресу: Республика Казахстан, г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал Батыра, дом 30, промзона "Онтустик"»

Дата обсуждения: 03.11.2023 г., 16:00,

Место обсуждения: г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал батыра, Индустриальная зона Онтустик, участок 30. конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл». Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «БалхашПолиметалл» Ссылка на онлайн-конференцию:

<https://us04web.zoom.us/j/78231548133?pwd=CbQLgbacgaAW8xAaERVzbWhVLHg9EX.1>

Идентификатор конференции: 782 3154 8133, Код доступа: 40417 С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале: <https://ecoportal.kz/>

Разработчик: ТОО «Tumar Construction Group» Адрес эл.почта: alau-servicek@mail.ru

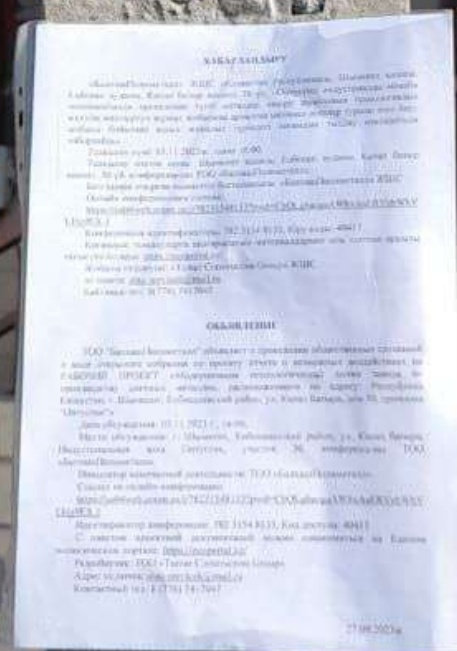
Контактный тел: 8 (776) 7417047» мәтініндегі хабарландыру екі тілде (қазақ, орыс) жүгіртпе жол арқылы берілгендігін растайды.

«Айғақ» Телерадиокомпаниясы
Бас редакторы

Ұ.НАУШАБАЕВА

Орындаған: А.Құдайбергенқызы
Тел: 8(725) 221-36-11
e-mail: aigak@mail.ru

27 сент. 2023 г. 10:34:33
улица Толстого
Enbekshinsky District
Шымкент
Shymkent

ХАБАРЛАНДЫРҒЫ

«БалхашПолиметалл» ЖШС «Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Енбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй» «Оңтүстік» индустриалды аймағы мекенжайында орналасқан үлгі металдар өндіру зауытының технологиялық желісін қалпына келтіру жұмыс жобасына арналған ықтимал әсерлер туралы есеп беру жобасы бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өткізілетінін хабарлайды.

Талқылау күні: 03.11.2023ж., сағат 16:00;

Талқылау өтетін орны: Шымкент қаласы, Енбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30 үй, конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл»

Белгіленіп отырған қызметтің бастамашысы: «БалхашПолиметалл» ЖШС

Онлайн конференцияға сілтеме:

<https://us04web.zoom.us/j/78231548133?pwd=CbQlghacgaAW8xAAERVzbWbVLUh9e9EX.1>

Конференция идентификаторы: 782 3154 8133, Кіру коды: 40417

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен осы сілтеме арқылы танысуға болады: <https://ecportal.kz/>

Жобаны әзірлеуші: «Tumar Construction Group» ЖШС

эл.пошта: alau-servicek@mail.ru

Байланыс тел: 8(776) 7417047

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «БалхашПолиметалл» объявляет о проведении общественных слушаний в виде открытого собрания по проекту отчета о возможных воздействиях на РАБОЧИЙ ПРОЕКТ «Модернизация технологической линии завода по производству цветных металлов, расположенного по адресу: Республика Казахстан, г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал Батыра, дом 30, промзона «Оңтүстік»»

Дата обсуждения: 03.11.2023 г., 16:00;

Место обсуждения: г. Шымкент, Енбекшинский район, ул. Капал батыра, Индустриальная зона Оңтүстік, участок 30, конференц-зал ТОО «БалхашПолиметалл»

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «БалхашПолиметалл»

Ссылка на онлайн-конференцию:

<https://us04web.zoom.us/j/78231548133?pwd=CbQlghacgaAW8xAAERVzbWbVLUh9e9EX.1>

Идентификатор конференции: 782 3154 8133, Код доступа: 40417

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале: <https://ecportal.kz/>

Разработчик: ТОО «Tumar Construction Group»

Адрес эл.почта: alau-servicek@mail.ru

Контактный тел: 8 (776) 7417047

27 сент. 2023 г. 10:30:47
27.09.2023ж.
улица Толстого
Enbekshinsky District
Шымкент
Shymkent

Баяндама
ЖШС «БАЛХАШПОЛИМЕТАЛЛ»
«Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30-үй, "Оңтүстік" өнеркәсіптік аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіретін зауыттың технологиялық желісін жаңғырту» ықтимал әсерлері туралы Есеп бойынша
(Дуйсенбай Р., эколог, «Tumar Construction Group» ЖШС)

Жоспарланған қызметтің бастамашысы:

"БАЛХАШПОЛИМЕТАЛЛ" ЖШС. Басшысы: Хасанов Р.С.

БСН: 140340015918

Орналасқан жері: ҚР, Астана қ., "Нұра" ауданы, Қайым Мұхамедханов көшесі, №5 ғимарат, тұрғын емес үй-жай 31.

ҚР Экологиялық кодексіне сәйкес жоспарланған қызметтің жіктелуі [1]:

Жоспарланған қызмет ҚР Экологиялық кодексіне сәйкес 2-қосымша 1-бөлімінің 2 - тармақтың 2.5.2 – тармақшасы **«түсті металдарды, оның ішінде рекуперацияланған өнімдерді легирлеуді қоса алғанда, қорыту және балқыту қуаттылығы: қорғасын және кадмий үшін – тәулігіне 4 тоннадан; барлық басқа да түсті металдар үшін – тәулігіне 20 тоннадан асатын түсті металдардың құю кәсіпорындарын пайдалану»** I санаттағы объектіге жатқызылады.

Санитарлық жіктеу:

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 бұйрығымен бекітілген "Адамның өмір сүру ортасы мен денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғаныш аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына сәйкес **«тікелей кендер мен концентраттардан жасалатын түсті металдарды (қорғасын, қалайы, мыс, никель) балқыту өндірісі»** (1-қосымша, 2-бөлім, 6-тармақ, 5-тармақшасы) қауіптіліктің 1-сыныбының объектісі ретінде жіктеледі, СҚА 1000 м.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 бұйрығымен бекітілген "Адамның өмір сүру ортасы мен денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғаныш аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларының 50 – тармағына сәйкес I сыныпты кәсіпорындар үшін СҚА кемінде 40% көгалдандыруды көздейді. Теріс әсерді азайту үшін ағаштарды периметрі бойынша және желдің бағытын ескере отырып отырғызу керек.

Жоспарланған қызмет түрі:

Жобаның негізгі мақсаты: Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көшесі, 30-үй, "Оңтүстік" индустриялық аймағы мекенжайында орналасқан түсті металдар өндіретін зауыттың технологиялық желісін жаңғырту.

Жоспарланған қызметпен пирометаллургиялық цехтың балқыту учаскесінде мынадай қосымша жабдықтарды орнату көзделеді: шағын шахта пеші; пештің кессонын салқындату сыйымдылығы; жеңді сүзгі; түтін сорғыш, үрлегіш; Кокс пен брикеттерді тиеу жүйесі. Күкіртті ангидридті кәдеге жарату учаскесінде газ құбырлары (скрубберлер) жүйесі арқылы шахта пешінен газдарды айдау үшін түтін сорғыш орнатылады. Гидрометаллургиялық цехты дайындау және брикеттеу шихталарының учаскесінде көлденең Екі шпиндельді араластырғыш және гидравликалық брикеттеу машинасы орнатылады. Қорғасын кегін кептіру учаскесінде мыналар орнатылады: тиеу бункері; конвейер таспасымен болу; кептіру барабаны; циклон; қап сүзгісі; түтін сорғыш. Қалдық ерітінділерін сүзу және қайта өңдеу учаскелерінде сүзгі-пресс орнатылады. Мыс кегін кептіру учаскесінде мыналар орнатылады: тиеу бункері; конвейер таспасымен болу; кептіру барабаны; циклон; қап сүзгісі; түтін сорғыш. Буды дайындау үшін табиғи газдағы ДСЕ-2,5 - 14г (Е-2,5-1,4 Г) блоктық-модульдік қазандық көзделеді. Өндіріс қуаты өзгермейді және жылына 12000 тонна қорғасын болады.

Өңдеуге арналған шикізат-кек, шаң, шлам және басқалары құрамында қорғасын, мыс және мырыш қорғасын зауыттарының материалдары мен өнеркәсіптік өнімдері бар. Негізгі технологиялық процестер-шаймалау және балқыту. Технологиялық процесті жетілдіру үшін жалпы өнімділікті арттырмай қосымша шағын шахта пеші орнатылады. Орнатылатын түтін сорғыш газдарды шахта пешінен газ құбырлары (скрубберлер) жүйесі арқылы күкіртті ангидридті кәдеге жарату қондырғысына айдауға арналған, мұнда әк сұйықтығын жоғарыдан төменге қарай бүрку арқылы газдар бейтараптандырылады. Шихтаны батыру үшін өнімділігі 14 т/сағ болатын Орнатылатын брикет машинасы қолданылады. Кептіру барабандары қорғасын мен мыс кектерін кептіруге арналған.

Отын ретінде табиғи газ қолданылады. Циклондар мен сөмке сүзгілері түтін газдарын тазартуға арналған. Блок - модульдік қазандық технологиялық буды дайындауға арналған.

Гидрометаллургия мен пирометаллургияның жұмыс режимі-тәулігіне 24 сағат, айына 25 күн (жылына 300 күн). Кәсіпорында жұмыс істейтіндердің штат саны 150 адамды құрайды.

Бұған дейін объект үшін ҚОӘБ жүргізіліп, 17.11.2020 ж. № 17-0005/20 "Шымкент Сметинг" ЖШС зауытының аумағында түсті металдар мен арматура өндіру жөніндегі Технологиялық желінің құрылысы" жұмыс жобасына мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысы алынған.

Жоспарланған қызметтің орналасу аймағы.

Түсті металдар өндіру зауыты Шымкент қаласының шығыс бөлігінде Қапал батыр көшесі, Оңтүстік индустриялық аймағы, 30-учаскесінде орналасқан. Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі 22-329-039-252.

Учаскенің ауданы 0,8708 га құрайды, жер учаскесінің нысаналы мақсаты - арматура зауытын, қойма және кеңсе үй-жайларын жобалау және салу үшін.

Нысан шығыс жағымен – орамшілік автожолмен, ал қалған тараптармен – индустриялық аймақ кәсіпорындарымен шектеседі.

Ең жақын тұрғын үй құрылысы: солтүстіктен - 2000 м қашықтықта, шығыстан - 1300 м қашықтықта, оңтүстіктен – 1300 м қашықтықта, батыстан – 5000 м қашықтықта орналасқан.

Объектінің орналасуының географиялық координаттары:

1 нүкте ендік 42.272886°//бойлық 69.726147°//

2 нүкте ендік 42.271451°//бойлық 69.726810°//

3 нүкте ендік 42.271469°//бойлық 69.726095°//

4 нүкте ендік 42.272656°//бойлық 69.725165°//

Жақын жерде жер үсті су объектілері жоқ. Нысан су қорғау аймағына кірмейді.

Шығыстан 40 м қашықтықта (кәсіпорын аумағының белгілерінен жоғары деңгей бойынша) Бадам каналының арнасы өтеді. Ең жақын су объектілері-солтүстіктен 830 м қашықтықта ағып жатқан Сайрамсу өзені, ал оңтүстіктен 2100 м қашықтықта Бадам өзені. Кәсіпорын аумағы мен су объектілері арасында тығыз өнеркәсіптік нысандар бар.

Учаске аумағында және оған жақын жерде сауықтыру, рекреациялық және тарихи-мәдени мақсаттағы жерлер жоқ.

Орынды таңдау қолданыстағы өндірістің орналасуына негізделген.

Жоспарланған қызметтің сипаттамасы

Жобалық шешімдердің қысқаша сипаттамасы

Осы технологияның мақсаты мынадай жартылай өнімдер мен өнімдер түрінде Түсті металдарды ала отырып, құрамында өнеркәсіптік өнім (қорғасын мөлшері 5% -42%), қорғасын концентраты (қорғасын мөлшері 42% -70%), түсті металдардың сынықтарын өңдеу болып табылады:

- қорғасын кегі (кек-суспензияларды сүзгеннен кейін сүзгі бетінде қалған қатты бөлшектер қабаты);

- мыс кегі;

- мырыш кегі;

- мырыш концентраты (концентрат - бір немесе бірнеше құнды компоненттердің құрамы, сондай-ақ оның жалпы минералогиялық құрамы осы компоненттерді алу мақсатында одан әрі металлургиялық немесе өзге де қайта өңдеу талаптарына жауап беретін байыту өнімі);

- құрамында кек бар мышьяк;

- өрескел қорғасын (басқа металдардың шамалы қоспасы бар қорғасын);

- өрескел мыс (басқа металдардың шамалы қоспасы бар мыс).

Жобаланған Технологиялық желі қолданыстағы құрылымдарда және ішінара жаңадан салынған, атап айтқанда:

- пирометаллургиялық цех-сарайы бар алаң, өндірістік цехтағы бөлігі;
- гидрометаллургиялық цех - өндірістік цех, қалдық бассейні.

Түсті металдарды өндірудегі негізгі технологиялық процестер гидрометаллургиялық және пирометаллургиялық процесс болып табылады.

Қайта өндеуге әкелінетін шикізат (кектер, қорғасын және мыс балқыту зауыттарының шаңдары, сондай-ақ қорғасын құрамында басқа кәсіпорындардың қалдықтары бар).

Шикізат Шымкент қаласына темір жол жартылай вагондарында бір жолғы (ш/а) жұмсақ контейнерлерде түседі, содан кейін жартылай вагондардан көпір кранымен шикізат жүк автомашиналарына қайта тиеледі және сыйымдылығы 6000 тоннаға дейінгі технологиялық шикізатты түсіру және қоймада сақтау орын алатын қоймаға жіберіледі. Кіретін шикізаттың ылғалдылығы 2,5-10% аралығында. Ағындар ретінде (қож түзуге және металды бос жыныстан бөлуді жеңілдетуге арналған Бейорганикалық заттардың қоспалары) шихтада (бастапқы материалдардың қоспасы) қолданылады:

- кварц кені,
- әктас,
- темір кені.

Ағындар технологиялық материалдар қоймасының аландарында сақталады.

Отын ретінде электрод коксы қолданылады.

Жабдықты орналастыру технологиялық процестердің реттілігін және бір типті жабдықты орталықтандырылған орналастыруды біріктіру принципіне сәйкес қабылданады. Технологиялық процеске тартылған жабдық технологиялық қондырғылар арасындағы құбырлардың ұзындығын барынша қысқарту мақсатында технологиялық ағынға және өнім шығаруға сәйкес дәйекті орналастырылады.

Механизмдерге, энергияға, табиғи ресурстарға, шикізат пен материалдарға қажеттілік

Кәсіпорын жылына 12000 тонна түсті металдар өндіруге арналған.

Гидрометаллургия үшін су шығыны айына 15000,0 м³ (тәулігіне 600 м³), пирометаллургия үшін – айына 1250 м³ (тәулігіне 50 м³).

Жобаланатын объектілерді электрмен жабдықтау, сумен жабдықтау, су бұру кәсіпорынның қолданыстағы инженерлік желілеріне қосу жолымен көзделеді.

Құрылыс жұмыстарын конструкциялармен, материалдармен, жартылай фабрикаттармен қамтамасыз ету Шымкент қаласы мен Түркістан облысының құрылыс индустриясы кәсіпорындарынан көзделеді. Қызметкерлерді жеткізу қызметтік автобустармен және жеке автокөлікпен жүзеге асырылады.

Құрылыс тартылатын құрылыс ұйымдары және құрылыс ауданында тұратын жергілікті тұрғындар есебінен жұмыс кадрларымен қамтамасыз етіледі.

Атмосфералық ауа

Кезең жаңғырту.

Модернизация кезеңінде атмосфераға мыналарға байланысты бөлінділер түседі: - құрылыс материалдарын, конструкциялар мен жабдықтарды жеткізетін автокөліктің жұмысы, құрылыс және жол техникасының жұмысы.;

- дәнекерлеу-кесу жұмыстарымен;
- ПЭТ құбырларын арнайы агрегатпен дәнекерлеу
- компрессорлық қондырғының дизельді қозғалтқышының жұмысы;
- шаңды құрылыс материалдары мен топырақты құрылыс техникасымен себу;
- асфальт төсеу, битум жұмыстары;
- электр дәнекерлеу жұмыстарымен;
- лак-бояу жұмыстарымен

Құрылыс алаңы аумақтық типтегі қоршаған ортаны ластаудың ұйымдастырылмаған көзі болып табылады ([уст. 6001](#)), онда 15 бөлу көзі орналастырылады. Битум қазандығы, дәнекерлеу қондырғысы ПЭТ пен компрессор ұйымдасқан шығарындылар көздерімен ұсынылған ([уст. 0001-0003](#)).

Жалпы ұзақтығы жаңғырту 3 айды құрайды., оның ішінде 1 ай. - дайындық кезеңі.

Кезең пайдалану.

Жобада түсті металдар өндіретін зауыттың технологиялық желісін жаңғырту көзделеді.

Жоспарланған қызметпен пирометаллургиялық цехтың балқыту учаскесінде мынадай қосымша жабдықтарды орнату көзделеді: шағын шахта пеші; пештің кессонын салқындату сыйымдылығы; жеңді сүзгі; түтін сорғыш, үрлегіш; Кокс пен брикеттерді тиеу жүйесі. Күкіртті ангидридті кәдеге жарату учаскесінде газ құбырлары (скрубберлер) жүйесі арқылы шахта пешінен газдарды айдау үшін түтін сорғыш орнатылады. Гидрометаллургиялық цехты дайындау және брикеттеу шихталарының учаскесінде көлденең екі шпиндельді араластырғыш және гидравликалық брикеттеу машинасы орнатылады. Қорғасын тортын кептіру учаскесіне мыналар орнатылады: тиеу бункері; конвейер таспасымен болу; кептіру барабаны; циклон; қап сүзгісі; түтін сорғыш. Құйрық ерітінділерін сүзу және қайта өңдеу учаскелерінде сүзгі-пресс орнатылады. Мыс тортты кептіру учаскесінде мыналар орнатылады: тиеу бункері; конвейер таспасымен болу; кептіру барабаны; циклон; қап сүзгісі; түтін сорғыш. Буды дайындау үшін табиғи газдағы ДСЕ-2,5-14г (Е-2,5-1,4 Г) блоктық-модульдік қазандық көзделеді. Өндіріс қуаты өзгермейді және жылына 12000 тонна қорғасын болады.

Технологиялық желілерді жаңғырту нәтижесінде яғни екі кептіру барабаны және блок-модульдік қазандық, кіші шахта пешін қосу

шығарындылады жылына 15,383725 т-дан 47.3063404 т/жылға дейін артады.

Құрамында қорғасын бар шаңды (БК) БИГ-багтардан қоймаға түсіру кезінде (БК жіберу) атмосфераға цех қақпасының саңылауы арқылы ([уст. 6003](#)) қорғасын-мырыш өндірісінің полиметалл шаңы шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны - 40,0 т/сағ, 48000,0 т/жыл. ССП-ны контейнерге тиегішпен тиеу (СП-ны қайта себу) цех қақпасының саңылауы арқылы шығарумен бірге жүреді ([уст. 6003](#)) азот диоксиді, азот оксиді, көміртегі, күкірт диоксиді, көміртек оксиді, керосин, полиметалл қорғасын-мырыш өндірісінің шаңы (құрамында 1% дейін қорғасын бар). Қайта өңделетін материалдың жалпы саны - 40,0 т/сағ, 48000,0 т/жыл.

Құрамында көміртегі бар өнім қоймасына автосамосвалдан түсіру кезінде ([уст. 6005](#)) бейорганикалық шаң атмосфераға ретсіз шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-20 т/сағ, 9396 т/жыл.

Тас әк қоймасына автосамосвалдан түсіру ұйымдастырылмаған шығарындылармен бірге жүреді ([уст. 6006](#)) кальций оксиді. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-20 т/сағ, 4968 т/жыл.

Автосамосвалдан темір кені қоймасына түсіру ұйымдастырылмаған шығарындылармен бірге жүреді ([уст. 6007](#)) бейорганикалық шаң. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-20 т/сағ, 5184 т/жыл.

Автосамосвалдан кварц қоймасына түсіру ұйымдастырылмаған шығарындылармен бірге жүреді ([уст. 6008](#)) бейорганикалық шаң. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-20 т/сағ, 1908 т/жыл.

Контейнерге әк тиеу тиегішпен жүзеге асырылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-6,98 т/сағ, 4188,0 т/жыл. Атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6004](#)): азот диоксиді, азот оксиді, көміртегі, күкірт диоксиді, көміртек оксиді, керосин, кальций дигидроксиді.

Алынған қорғасын тортынан кейін бетон еденге түсіріледі, содан кейін Шелек тиегішпен қорғасын тортын кептіру орнына апарылады. Қорғасын тортын кептіру учаскесіне мыналар орнатылады: кептіру барабаны табиғи газбен жұмыс істейді ([уст. 0002](#)). Пештің жұмыс уақыты жылына 4860 сағ. Атмосфераға шығарылады: азот (IV) диоксиді, азот (II) оксиді, көміртегі оксиді, тоқтатылған бөлшектер. Тоқтатылған бөлшектерді ұстау үшін циклон+қап сүзгілері қарастырылған.

Мыс торты алынғаннан кейін оны бетон еденге түсіреді, содан кейін Шелек тиегішпен мыс тортты кептіру аймағына апарады. Қорғасын тортын кептіру учаскесіне мыналар орнатылады: кептіру барабаны табиғи газбен жұмыс істейді ([уст. 0003](#)). Пештің жұмыс уақыты жылына 1200 сағ. Атмосфераға шығарылады: азот (IV) диоксиді, азот (II) оксиді, көміртегі оксиді, тоқтатылған бөлшектер. Тоқтатылған бөлшектерді ұстау үшін циклон+қап сүзгілері қарастырылған.

Шикізатты брикет машинасының қабылдау бункеріне тиеуді тиегіш жүзеге асырады. Атмосфераға ұйымдастырылмаған ([уст. 6009](#)) қорғасын-

мырыш өндірісінің полиметалл шаңы шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-25,4 т/сағ, 30480 т/жыл.

Құрамында көміртегі бар өнімді балқыту бөліміне тиеуді тиегіш жүзеге асырады. Атмосфераға ұйымдастырылмаған ([уст. 6011](#)) бейорганикалық шаң мен қозғалтқыштың пайдаланылған газдары шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-7,83 т/сағ, 9396 т/жыл. Тас әкті құю бөлімшесіне түсіру тиегішпен жүзеге асырылады. Атмосфераға ұйымдастырылмаған ([уст. 6009](#)) кальций оксиді және қозғалтқыштың пайдаланылған газдары шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-4,14 т/сағ, 4968 т/жыл.

Темір кенін құю бөліміне тиеу тиегішпен жүзеге асырылады. Атмосфераға ұйымдастырылмаған ([уст. 6009](#)) бейорганикалық шаң мен қозғалтқыштың пайдаланылған газдары шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны - 4,32 т/сағ, 5184 т/жыл.

Кварцты құю бөліміне түсіру тиегішпен жүзеге асырылады. Атмосфераға ұйымдастырылмаған ([уст. 6009](#)) кальций оксиді және қозғалтқыштың пайдаланылған газдары шығарылады. Қайта өңделетін материалдың жалпы саны-1,59 т/сағ, 1908 т/жыл.

Қорғасынды балқыту кезінде екі шахта пеші қолданылады (үлкен шахта пеші [уст. 0001 01](#) және шағын шахта пеші [уст. 0001 02](#)) ол диаметрі 1,0 м және биіктігі 20,0 м бір құбырға тасталады ([уст. 0001](#)). Бір пештің жұмыс уақыты жылына 3600 сағ. Өнімділік 2,3 т/сағ. Атмосфераға шығарылады: азот (IV) диоксиді, азот (II) оксиді, күкірт диоксиді, көміртек оксиді, тоқтатылған бөлшектер. Тоқтатылған бөлшектер мен күкірт оксидтерін ұстау үшін тұндыру камералары+қап сүзгілері+мұртты орнату қарастырылған. Буды дайындау үшін диаметрі 1,0 м және биіктігі 20,0 м құбырға табиғи газдағы ДСЕ-2,5-14г (Е-2,5-1,4 Г) Блокты-модульді қазандық көзделеді ([уст. 0001](#)) ығарылады: азот (IV) диоксиді, азот (II) оксиді, көміртек оксиді. Қазандықтың жұмыс уақыты жылына 4800 сағ.

Кәсіпорын аумағында қосалқы мақсаттар үшін жылжымалы электр дәнекерлеу бекеті бар. МР-3 маркалы дәнекерлеу электродтарының шығыны – жылына 240 кг. Атмосфераға дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу кезінде ұйымдастырылмаған ([уст. 6001](#)) тасталады: темір (II, III) оксидтері, марганец және оның қосылыстары, фторлы газ тәрізді қосылыстар. Газ кесу жұмыстарын жүргізу кезінде атмосфераға ұйымдастырылмаған түрде шығарылады ([уст. 6001](#)): темір (II, III) оксидтері, марганец және оның қосылыстары, азот (IV) диоксиді, азот (II) оксиді, көміртегі оксиді. Газ кесетін жабдықтың жұмыс уақыты-жылына 500 сағат.

Тас әкті ұсатқыштың қабылдау бункеріне тиеу тиегішпен жүзеге асырылады. Атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6012](#)) кальций оксиді және тиегіш қозғалтқышының пайдаланылған газдары. Қайта өңделетін материал саны 4,14 т/сағ, 4968 т/жыл.

Темір рудасын ұсатқыштың қабылдау бункеріне тиеуді тиегіш жүзеге асырады. Атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6012](#)) бейорганикалық шаң және тиегіш қозғалтқышының пайдаланылған газдары. Қайта өңделетін

материал саны 4,32 т/сағ, 5184 т/жыл. Кварцты ұсатқыштың қабылдау бункеріне тиеуді тиегіш жүзеге асырады. Атмосфераға ретсіз шығарылады (Шығыс. 6012) бейорганикалық шаң және тиегіш қозғалтқышының пайдаланылған газдары. Қайта өңделетін материал саны 1,59 т/сағ, 1908 т/жыл.

Жылжымалы ұсақтау қондырғысында тас әк ұсақталған кезде атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6013](#)) кальций оксиді. Қайта өңделген әк мөлшері-жылына 4968 тонна.

Жылжымалы ұсақтау қондырғысында кварцты ұсақтау кезінде атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6013](#)) бейорганикалық шаң. Қайта өңделген кварц мөлшері-жылына 1908 тонна. Ұсақтау учаскесінде сөндірілмеген әк түсірілгенде атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6014](#)) альций дигидроксиді және автосамосвал қозғалтқышының пайдаланылған газдары. Қайта өңделетін материал саны 6,98 т/сағ, 4188 т/жыл.

Әк шар диірменінің қабылдау бункеріне құйылған кезде атмосфераға ретсіз шығарылады ([уст. 6015](#)) кальций дигидроксиді. Қайта өңделетін материал саны 6,98 т/сағ, 4188 т/жыл.

Кәсіпорын аумағында барлығы 17 шығарындылар көзі қарастырылған, оның ішінде 4 – ұйымдастырылған, 13 - ұйымдастырылмаған.

2024-2033 жылдары шығарындылардың күтілетін жылдық көлемі жылына 47.3063404 тоннаны құрайды.

"ЭРА" бағдарламалық кешені бойынша орындалған объектіні пайдалану кезінде ластаушы заттардың таралуын есептеу нәтижелері әсер ету аймағы шегінде, сондай-ақ жақын орналасқан тұрғын аймақ аумағында атмосфералық ауаға жалпы жүктеме атмосфералық ауаның беткі қабатындағы ластаушы заттардың есептік бір реттік ең жоғары концентрациясы тиісті экологиялық сапа нормативтерінен (гигиеналық нормативтер) аспайтынын көрсетеді, ҚР Денсаулық сақтау саласындағы заңнамасына сәйкес халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекіткен). Осылайша, есептеу нәтижелері пайдалану кезеңінде көздер шығаратын барлық заттар бойынша атмосфералық ауа сапасының гигиеналық стандарттарының сақталуын көрсетеді.

Жер үсті және жер асты сулары

Нысан су қорғау аймағына кірмейді.

Шығыстан 40 м қашықтықта (кәсіпорын аумағының белгілерінен жоғары деңгей бойынша) Бадам каналының арнасы өтеді. Ең жақын су объектілері-солтүстіктен 830 м қашықтықта ағып жатқан Сайрамсу өзені, ал оңтүстіктен 2100 м қашықтықта Бадам өзені. Кәсіпорын аумағы мен су объектілері арасында тығыз өнеркәсіптік нысандар бар.

Шаруашылық-тұрмыстық және өндірістік ағындарды жер үсті су айдындарына және жергілікті жердің рельефіне ағызу көзделмейді.

Жаңғырту кезеңі

Құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу кезеңінде су техникалық қажеттіліктерге пайдаланылмайды. Құрылыс кезінде жұмысшылардың

шаруашылық-ауыз су қажеттіліктері кәсіпорынның қолданыстағы желілері есебінен қанағаттандырылатын болады.

Пайдалану кезеңі

Осы жобада көзделген іс-шараларды іске асыру нәтижесінде кәсіпорынды сумен жабдықтау жүйесі пайдалану кезінде өзгермейді.

Сумен жабдықтау. Кәсіпорында су шаруашылық-ауыз су және өндірістік қажеттіліктерге пайдаланылады.

Шаруашылық-ауыз су қажеттіліктері үшін арнайы ыдыстарда – резервуарларда жиналатын әкелінетін су пайдаланылады. Шаруашылық-ауыз су құбыры жұмысшылардың тұрмыстық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін қарастырылған. Тиісті санитарлық құрылғылар әкімшілік-тұрмыстық корпуста орналасқан. Ауыз су үшін бөтелкедегі су қолданылады. Жұмыс істейтін 150 адамның штат саны және тәулігіне 25 л су тұтыну нормасы кезінде шаруашылық-ауыз су қажеттілігіне деген қажеттілік тәулігіне 3,75 м³; жылына 1125 м³ құрайды.

Өндірістік қажеттіліктер үшін кәсіпорындағы су: технологиялық ерітінділер мен шламдарды дайындау, жабдықты салқындату; шлакты түйіршіктеу үшін қолданылады. Өндірістік сумен жабдықтау көзі арнайы сыйымдылықтарда – резервуарларда жиналатын ауызсу сапасы жоқ әкелінетін су және жаңбыр қабылдайтын құдықта жиналатын нөсер (жаңбыр, еріген) сарқынды сулар болып табылады. Гидрометаллургия үшін суға қажеттілік – жылына 180,0 мың м³; пирометаллургия үшін – жылына 15,0 мың м³. Пирометаллургияның суға деген қажеттілігі айналымды сумен жабдықтау (пештерді, машиналар мен жабдықтарды салқындату, қожды түйіршіктеу) және тұщы сумен (жылына 2,256 мың м³) қоректендіру есебінен қанағаттандырылады.

Гидрометаллургия суына деген қажеттілік пайдаланылған технологиялық ерітінділерді, УУСА вагон сүзгі престоінен кейін сүзгіні, жер үсті (нөсер) суларын қайта пайдалану және тұщы сумен (жылына 36,0 мың м³) қоректендіру есебінен қанағаттандырылады.

Су бұру (кәріз). Кәсіпорында шаруашылық-тұрмыстық, өндірістік және жер үсті ағынды сулар түзіледі.

Осы жобада шаруашылық-тұрмыстық кәріздің жаңа жүйесі қарастырылмайды. Қолданыстағы ішкі кәріз жүйесі бойынша жылына 1125 м³ мөлшеріндегі шаруашылық-тұрмыстық сарқынды сулар қолданыстағы септикке төгіліп, кейіннен коммуналдық-тұрмыстық қызметтермен шарт бойынша сарқынды суларды әкетеді. Өндірістік және жер үсті ағынды суларының пайда болу көздері 4.8-кестеде келтірілген. Кесте 6.1

Өндірістік пайдаланылған суды ағызудың болмауына байланысты кәсіпорында өндірістік кәріз көзделмейді.

Жоғарыда айтылғандай, технологиялық ерітінділер таза сумен қайта пайдаланылады. Сүзгі тістегеннен кейінгі су шлам ерітінділерін дайындау үшін қайта пайдаланылады.

Жер үсті ағынды суларын бұру үшін кәсіпорында нөсерлі кәріз қарастырылған. Кәсіпорында жауын-шашын мен қардың еруі кезінде пайда

болатын жер үсті сарқынды суларының орташа жылдық көлемі "елді мекендер мен кәсіпорындардың аумағынан нөсер ағындарын ағызуды есептеу әдістемесіне" сәйкес айқындалған (ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2011 жылғы 5 тамыздағы № 203-ө бұйрығына қосымша) [52] формула бойынша:

$$W_2 = 10h_{\partial}\psi_{\partial} F$$

где F – ағынның жалпы ауданы, 0,4041 га;

h_{∂} – жылдық жауын шашын қабаты, 307 мм;

ψ_{∂} – жаңбыр мен еріген сулардың жалпы ағын коэффициенті, 0,6.

$$W_2 = 744,4 \text{ м}^3/\text{год.}$$

Жер үсті ағынды сулары жаңбыр қабылдайтын ұңғымада жиналады және өндіріс технологиясында қайта пайдаланылады.

Кәсіпорынды пайдалану кезеңіндегі су тұтыну және су бұру балансы 6.2-кестеде келтірілген.

Жер үсті және жер асты суларына әсер ету көзі ретінде жоспарланған қызметтің сипаттамасы

Көзделіп отырған қызметтің жер үсті және жер асты суларының жай-күйіне әсер ету деңгейі оның су тұтыну және су бұру режимімен айқындалады.

Жаңғырту кезеңі

Құрылыс-монтаждау жұмыстары кезінде су пайдаланылмайды, ағынды сулар түзілмейді. Құрылысқа тартылған жұмысшыларды ауыз сумен жабдықтау қолданыстағы сумен жабдықтау жүйесі есебінен қамтамасыз етіледі.

Пайдалану кезеңі

Кәсіпорынды пайдалану кезінде өндірістік және ауыз су қажеттіліктеріне мамандандырылған ұйыммен шарт бойынша кәсіпорынға жеткізілетін су пайдаланылады. Су алу нәтижесінде кәсіпорын ауданындағы су ресурстарының сарқылуы болжанбайды.

Кәсіпорында пайда болған шаруашылық-тұрмыстық сарқынды сулар бетондалған қазбаға төгіліп, кейіннен ағынды суларды қалалық тазарту құрылыстарына әкетеді.

Кәсіпорында өндірістік ағынды сулар түзілмейді. Су айналым жүйесінде және қайта пайдаланылады. Өндірістік алаңнан жер үсті ағынды суларының ағуы құрылыстың стихиялылығымен және объектілердің аумағынан өздігінен ағып кетуімен ерекшеленеді. Тұтастай алғанда кәсіпорын аумағында түзілетін еріген және нөсер сулары мұнай өнімдерімен, өлшенген заттармен, шикізат пен қалдықтардағы заттармен ластануы мүмкін. Бұрылатын жер үсті ағынды сулары жаңбыр қабылдайтын ұңғымада жиналып, өндірістік қажеттіліктерге қайта пайдаланылады.

Осылайша, қолда бар жобалық шешімдер шаруашылық-тұрмыстық ағындарды және өндірістік ағындарды су объектілеріне ағызуды көздемейді, ал бұл ағындардың құрамы оларды қалалық кәріз желілеріне (шаруашылық-тұрмыстық) қабылдау және технологиялық қажеттіліктерге (өндірістік және жер үсті) қайта пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Өндіріс және тұтыну қалдықтары

Жаңғырту кезеңі

Құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу кезеңінде мынадай қалдықтар түзілетін болады:

- Құрылыс қоқыстары, құрылыс материалдарының қалдықтарын қамтитын;
- Дәнекерлеу электродтары, дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу кезінде пайда болған;
- Бояу ыдысы, лак-бояу жұмыстарын жүргізу кезінде пайда болған.

Автокөлікке, құрылыс машиналарына және құрылысқа тартылған механизмдерге жоспарлы техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚ және ТК) кезінде түзілетін қалдықтар есепке алынбайды, өйткені олар осы техника балансында тұрған құрылыс жұмыстарын жүргізетін ұйымдарда есепке алынуға жатады. Нысан аумағында жөндеу жұмыстарын орындау қарастырылмаған.

Құрылыс машиналары мен механизмдеріне күнделікті қызмет көрсету кезінде қалдықтар майланған шүберек түрінде пайда болады, олар келесідей мұнаймен немесе мұнай өнімдерімен ластанған сұрту материалы (мұнай немесе мұнай өнімдерінің құрамы 15% - дан кем).

Өндірісті реконструкциялау кезінде құрылыс жұмыстарымен айналысатын қызметкерлердің тыныс-тіршілігінің нәтижесінде қатты коммуналдық қалдықтар пайда болады, олар келесідей жіктеледі Қатты тұрмыстық (коммуналдық) қалдықтар.

Пайдалану кезеңі

Кәсіпорында Түсті металдарды өндіру бойынша технологиялық операциялар орындалады. Оны пайдалану кезінде қалдықтардың пайда болуы анықталады:

- өндіріс процесінің технологиясы;
- кәсіпорынның жұмыс істеуінің жекелеген қосалқы операциялары;
- жұмыс жүргізу үшін персоналдың тыныс-тіршілігімен қамтамасыз ету және оны арнайы киіммен қамтамасыз ету;
- шығыс материалдарын ауыстыра отырып, жабдықтар мен техникаға техникалық қызмет көрсету;
- әкімшілік-тұрмыстық мақсаттағы аумақтар мен үй-жайларды жинау.

Кәсіпорынды пайдалану кезінде тартылған автокөлікке жоспарлы техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚ және ТК) мамандандырылған ұйымдарда жүретіндігіне байланысты жұмыстың осы түрін орындау кезінде пайда болатын қалдықтар есепке алынбайды. Гидрометаллургия процесінде құрамында мышьяк бар кек. Си-кектерді бөлгеннен кейін сүзілген ерітінді рн анықталатын және мышьяк тұнбасы бар ерітіндіні бейтараптандыру процесі жүргізілетін каудальды сұйықтық ыдысына құйылады. Құрамында қышқыл мышьяк бар ерітіндіні кальций бар реагенттермен бейтараптандыру кезінде мышьяқтың тұндыруының үш кезеңі бөлінеді: РН=1,8-2,0 дейін қарқынды тұндыру; РН=3,5-5,0 диапазонындағы минималды концентрация аймағы; РН>5,0 кезінде пульпаның сұйық фазасындағы мышьяк концентрациясының

жоғарылауы. Автоклав ерітінділерін бейтараптандыру 3 кезеңде жүргізіледі (рН=1,6-1,8; рН=4,0-4,5; рН=7,5; 1 және 2 кезеңдердің ұзақтығы 0,7-1,0 сағ.) 60-90 °С температурада, бұл мышьякты тиімді тұндыруға мүмкіндік береді. Бейтараптандыруға арналған бастапқы ерітінді, г / л: As - 5-10; Feжалпы - 13,7; Fe²⁺ – 0,7; H₂SO₄ - 10-15,1; Cu - 0,02; Zn-8-10. Ерітінді берілген температураға дейін қызады (30 және 60°С). Бейтараптандыру келесідей жүргізіледі: целлюлозаның рН баяу 3,4-4,5 мәніне жеткізіледі, ерітінді араластырғыштардың көмегімен 1 сағат бойы араластырылады, содан кейін бейтараптандырғышты аз мөлшерде бере отырып, РН соңғы мәнге – 7,5-8,5 дейін жеткізіледі. Бейтараптандырғыш ретінде әктас целлюлозасы (РН 3,4-4,5 дейін жеткізу) және әк сұйықтығы (РН 7,5-8,5 дейін жеткізу) қолданылады. Әрі қарай, ерітінді пресс-сүзгіге жіберіледі, онда мышьякты кегі алынады, мышьяктан тазартылған ерітінді процестің басына жіберіледі. Қалыптасқан құрамында мышьяк бар кек "Glometech" ЖШС-мен шарт бойынша Шымкент қаласының оңтүстік – батыс бөлігінде Шымкент қаласы - "Шымкент" МҰТПС автожолының бойында орналасқан құрамында мышьяк бар кек көму полигонына арнайы көлікпен әкетіледі.

Мырыш кегі, гидрометаллургиялық процестің аралық сатысында қалыптасады аралық өнім үшін алынған мырыш карбонаты және қалдықтарға жатпайды. Оны уақытша сақтау арнайы дайындалған алаңда қарастырылған.

Пирометаллургия процесінде түйіршікті қож. Шахта пешінде химиялық реакциялармен бірге шихтаның қызуы мен балқуы жүреді, нәтижесінде өрескел металл мен қож алынады. Қож сумен түйіршіктелгеннен кейін бассейннен алдыңғы тиегіштің көмегімен шығарылады және одан әрі сату үшін арнайы алаңға қойылады. Кальцийлі кектер әк сұйығының шламын сусыздандыру кезінде вагон сүзгі прессінде пайда болады. Компрессорлық және сорғылардың пайдаланылған майлары компрессорлық жабдықтар мен сорғыларды пайдалану процесінде жарамдылық мерзімі өткеннен кейін пайда болады. Пайда болған кезде пайдаланылған майлар арнайы алаңда 50 литр сыйымдылықта жиналады (6 айдан аспайтын мерзімде). Жинақталуына қарай мамандандырылған кәсіпорынға қайта өңдеуге беріледі.

Компрессорлық жабдықтар мен сорғыларға қызмет көрсету кезінде өткен жылдардағы кәсіпорын жұмысының нақты деректерін талдауға сәйкес білім берудің жылдық көлемі пайдаланылған майлар жылына 0,08 т құрайды.

Сұрту материалы өнеркәсіп алаңында көлікке техникалық қызмет көрсету кезінде, сондай-ақ металл өңдеу станоктарында жұмыс істеу кезінде тоқыма бұйымдарын пайдалану процесінде қалыптасады. Майланған шүберек пайда болған кезде (6 айдан аспайтын мерзімде) көлемі 0,05 м³ (2 дана) металл контейнерлерде жиналады.

Дәнекерлеу электродтары дәнекерлеу жұмыстары нәтижесінде пайда болады, олар жылжымалы электр доғалық дәнекерлеу бекеттерінде жүзеге асырылады. Қалдық-электродтардың қалдықтары. Дәнекерлеу электродтарының оттары көлемі 0,05 м³ металл контейнерде уақытша жинақталады және 6 айда кемінде бір рет металл сынықтарын қабылдау пункттеріне әкетіледі.

Қатты тұрмыстық қалдықтар (ҚТҚ) кәсіпорында өндірістік және тұрмыстық үй-жайларда кәсіпорын персоналының өндірістік емес қызметі нәтижесінде, сондай-ақ үй-жайларды жинау кезінде қалыптасады. Кәсіпорын аумағында пайда болатын ҚТҚ қалдықтары көлемі 0,2 м3 контейнерде жиналады. Әрі қарай, жинақталуына қарай қатты тұрмыстық қалдықтар ҚТҚ полигонына шығарылады.

Құрамында сынап бар шамдар олар ашық алаңдарды, кәсіпорынның өндірістік және әкімшілік үй-жайларын жарықтандыру процесінде жұмыс уақытының ресурстарының таусылуы нәтижесінде пайда болады. Істен шыққан кезде сынап шамдары орталық қойманың жабық үй-жайында, қораптарда (6 айдан аспайтын мерзімде) жиналады. Жинақталған кезде пайдаланылған сынап шамдары мамандандырылған кәсіпорынға кәдеге жаратуға тапсырылады.

Қоршау камераларында және қап сүзгілерінде ұсталған шаң, сондай-ақ мырыш кегін өндіріс үшін құнды компоненттер бар, шикізат ретінде өндіріске қайтарылады, аралық өнімдер болып табылады және қалдықтарға жатпайды.

Негізгі құрылыс материалдарының шығыны туралы деректер құрылысты ұйымдастыру жөніндегі жобалық шешімдерге сәйкес қабылданды. Осы бөлімде ең көп көлемде жұмсалатын құрылыс материалдары ғана ескерілген. Тиісінше, құрылыс процесінде пайда болған қалдықтардың пайда болуы мен айналым тәртібі құрылыс материалдарының осы тобына сәйкес қарастырылды. Стандарттардың, құрылыс нормалары мен ережелерінің талаптарын сақтай отырып, жұмыстарды жүргізу кезінде алаңға дайын түрде келіп түсетін зауытта жасалған бөлшектер жойылуы қиын шығындар мен қалдықтарды бермеуі тиіс.

Кәсіпорынның құрылысы мен пайдалану кезеңдерінде қалдықтардың пайда болу тізбесі, көздері және көлемі төменде келтірілген (14.2-кесте). Кесте 14.2

Қалдықтардың тізбесі, сипаттамасы және салмағы

№ п/п	Наименование отхода	Отход образующий процесс	Код отхода	Кол-во отходов, т/год
1	2	3	4	5
<i>Стадия модернизация</i>				
Қауіпті қалдықтар тізімі				
1.	Тара из-под краски	Лакокрасочные работы	08 01 11*	0,01
2	Обтирочный материал	Обслуживание строительных машин и механизмов	15 02 03	0,08128
			Итого	0,09128
Қауіпті емес қалдықтар тізімі				
3	Строительный мусор	Общестроительные работы	10 12 08	-
4	Огарки сварочных электродов	Сварочные работы	17 04 05	0,0002
5	Твердые бытовые (коммунальные) отходы	Непроизводственная деятельность персонала строительной организации	20 03 01	0,56
			Итого	0,5602
			ВСЕГО	0,65148

Стадия эксплуатации				
Қауіпті қалдықтар тізімі				
1	Мышьяк содержащий кек	Гидрометаллургический процесс	10 04 03*	19440,0
2	Гранулированный шлак	Пирометаллургический процесс	10 04 02*	16636,0
3	Отработанные масла компрессорные и насосов	Замена масла в насосах и компрессорах	13 02 08*	0,08
4	Обтирочный материал, загрязненный нефтью или нефтепродуктами (содержание нефти или нефтепродуктов менее 15%)	Обслуживание строительных машин и механизмов	15 02 03	0,8128
5	Лампы ртутные, ртутнокварцевые, люминесцентные, утратившие потребительские свойства	Замена отработанных источников освещения	20 01 21*	0,0293
			Итого	36072,8928
Қауіпті емес қалдықтар тізімі				
6	Известковые кеки УУСА	Очистка дымовых газов от сернистого ангидрида	10 04 07*	600,0
7	Огарки сварочных электродов	Сварочные работы	17 04 05	0,0036
8	Твердые бытовые (коммунальные) отходы	Непроизводственная деятельность персонала предприятия	20 03 01	11,25
			Итого	611,2536
			ВСЕГО	36684,1464

ҚР Экологиялық кодексінің 288-бабының 3-1-тармағына сәйкес қалдықтарды 6 айдан аспайтын мерзімде уақытша сақтау [1] Қалдықтарды орналастыру болып табылмайды.

Қалдықтарды жинақтау орындары қалдықтарды жинау (Мамандандырылған ұйымдарға беру) күніне дейін алты айдан аспайтын мерзімге немесе осы қалдықтар қалпына келтіру немесе жою жөніндегі операцияларға ұшырайтын объектіге дербес әкетуге арналған.

Қалдықтарды көму жобада көзделмеген, көму лимиттері белгіленбейді.

Өсімдіктер мен жануарлар әлемі

Объектіні пайдалану кезеңінде жануарлардың көші-қонына және тіршілік ету ортасының бұзылуына әкелмейді, өйткені жануарлардың осы аумақта адамдардың болуына бейімделуі жүреді, объектінің жер учаскесі бұрын техногендік өзгерген аумақта орналасқан.

Мұнда тұратын жануарлар айналадағы өзгерген жағдайларға бейімделді. Мұнда өмір сүретін жануарлар іргелес аумақтардағы өзгерген жағдайларға бейімделді. Мұндай жануарлар-тышқандар, тышқандар, пассерин тәрізді құстар және басқалар.

Жобалық шешімдер жануарлар мен өсімдіктер әлеміне айтарлықтай теріс әсер етпейді.

Жұмыстарды жүргізудің ұйымдастырушылық-техникалық тәсілдері мен қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жүйесін қамтитын ұсынылатын жобалық шешімдер жоспарланған құрылыстың жоғары өнеркәсіптік-экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді, бұл жұмыс ауданындағы қоршаған ортаның елеулі экологиялық бұзылуларын екіталай етеді. Объектіде авариялық жағдайлар туындаған жағдайда қауіпсіздікке жауапты адамдарды жедел хабардар ету қамтамасыз етілуге тиіс. Авариялардың себептерін анықтау және салдарын жою үшін шұғыл шаралар қабылдануы тиіс. Пайдалану кезеңінде қоршаған ортаның компоненттеріне қайтымсыз табиғи процестер мен құбылыстардың пайда болуы мен дамуы себеп болмайды